

Zápis z 11. pracovného stretnutia Komisie pre správu národnej domény zo dňa 24. septembra 2012

Prítomní: Ján Hochmann (MF SR), Peter Bíro (MF SR), Juraj Ondriš (ccTLD manažér), Miroslav Strečanský (ccTLD manažér), Michal Hrabovec (registrátori domén), Milan Csaplár (používatelia internetu), Ján Gallo (poskytovatelia internetových služieb)

Prizvaní: Patrik Krauspe (ccTLD manažér), Milan Lukáč (ccTLD manažér)

Program:

1. Úvod
2. Pravidlá poskytovania menného priestoru v internetovej doméne SK
3. Rôzne

K bodu 1:

Predseda komisie Ján Hochmann otvoril stretnutie Komisie a predložil program, ktorý bol schválený bez pripomienok. Nasledovalo vyhodnotenie záverov z predchádzajúceho stretnutia komisie.

- **K úlohe 1/2012:** Úloha bola splnená, členovia komisie svoje pripomienky zaslali.
- **K úlohe 2/2012:** Úloha bola splnená, pripomienky boli zapracované, hlasovanie per rollam nebolo účelné kvôli veľkému množstvu pripomienok.
- **K úlohe 3/2012:** P. Krauspe navrhol samostatné stretnutie komisie k projektom v záujme komunity nakoľko si táto téma vzhľadom na svoju rozsiahlosť podľa neho vyžaduje samostatné stretnutie. Komisia s návrhom súhlasila. Podkladové materiály k tejto téme budú predložené k najbližšiemu stretnutiu Komisie, ktoré sa v súvislosti s touto témou predpokladá približne o mesiac.
- **K úlohe 4/2012:** Obdobne ako k úlohe č. 3.
- **K úlohe 5/2012:** Úloha bola splnená, záujemcovia majú možnosť otestovať si pripojenie na protokol IPv6 (test-ipv6) na adrese <http://test-ipv6.tld.sk/>
- **K úlohe 6/2012:** Úloha bola splnená, na adrese <http://ipv6.tld.sk/> je možné nájsť propagačnú webovú stránku o IPv6. Samostatná propagácia bola publikovaná aj na webovom sídle informatizacia.sk.

K bodu 2:

Patrik Krauspe predstavil návrh Pravidiel poskytovania menného priestoru v internetovej doméne SK. Účelom zmeny súčasných Pravidiel je predovšetkým ich prispôbenie súčasným podmienkam v oblasti správy domén, ako aj riešenie problémov, s ktorými sa SK-NIC, držitelia domén a registrátori pri správe vrcholovej domény stretávajú. Ide jednak o skrátenie resp. zjednodušenie jednotlivých stavov, v ktorých sa domény počas svojho životného cyklu nachádzajú, ďalej ide o takmer úplnú elektronizáciu procesov súvisiacich s registráciou domén. Nemenej dôležitou zmenou je zavedenie kreditného systému, v ktorom každý registrátor bude povinný vytvoriť kredit, ktorý sa pri registrácii domény automaticky zníži o registračný poplatok. Zásadnou úpravou by malo prejsť aj rozhodovanie doménových sporov, ktoré v súčasnosti vykonávajú všeobecné sudy, v nových Pravidlách by malo byť nahradené rozhodcovským konaním alebo alternatívnym rozhodovaním doménových sporov.

Následne členovia komisie diskutovali o jednotlivých ustanoveniach Pravidiel, ktoré neboli doposiaľ uzavreté:

2.1 Riešenie doménových sporov

V pôvodnom znení návrhu Pravidiel bol navrhnutý systém rozhodovania sporov prostredníctvom rozhodcovského konania. Ako informoval P. Krauspe, zo strany niektorých zástupcov internetovej komunity (najmä združenia EISi) však prišli pripomienky, na základe ktorých tento model nie je považovaný za najvýhodnejší, pretože je formálne náročný, pomalší, nákladnejší a prináša so sebou nástrahy vnútroštátneho práva. Zhrnul jeho nevýhody a výhody:

- Nevýhody RK
 - väčšia formálnosť konania, a preto pomalosť oproti ADR,
 - menšia flexibilita,
 - väčšia nákladnosť (najmä pre doručovanie),
 - môžu vzniknúť problémy s výkladom vnútroštátneho práva (napr. nemožnosť žalovať o prevod doménového mena alebo dostatočné inkorporovanie arbitrážnej klauzuly pomocou všeobecných obchodných podmienok).
- Výhody RK
 - právna kvalita rozsudku – rozsudok má v zásade rovnaké účinky ako rozhodnutie súdu,
 - možnosť občanov a podnikateľov žalovať aj zložitejšie spory ako len špekulatívne registrácie pred špecializovaným súdom.

Na druhej strane existuje aj model „ADR“, čo je riešenie sporov založené na samoregulácii. Dnes je používaný pre generické domény ako napr. .eu, .com, .org, ale aj pre národné domény vo Francúzsku, Holandsku, Švajčiarsku alebo Poľsku. Má formu tzv. samovykonateľného (neformálneho) konania, ktoré sa neopiera o štátne donútenie (podobne ako športová arbitráž). Ako aplikovateľné „právo“ sa používajú rôzne vlastné pravidlá, ako napr. UDRP používané pred WIPO. Judikovanie sporov je obmedzené zväčša len na špekulatívne registrácie porušujúce určité práva (UDRP), pričom výsledné rozhodnutie nemá kvalitu exekučného titulu. Vykonávanie rozhodnutia („exekúcia“) je zabezpečované priamo doménovou autoritou. Táto samovykonateľnosť je možná preto, lebo uplatniť je možné len nárok na zrušenie alebo prevod domény. Nemožno si uplatniť napr. nárok na náhradu škody (o tom rozhoduje iba súd). Neúspešný navrhovateľ, ale aj neúspešný odporca, sa môžu kedykoľvek obrátiť na súd, ktorý rozhodnutím nie je viazaný. V prípade zahrnutia do príslušnej legislatívy však môže získať postavenie RK.

- Nevýhody ADR
 - nemožnosť žalovať zložitejšie spory ani nároky ako spôsobená škoda (rozhoduje sa len o prevodoch alebo zrušení doménových mien),
 - rozhodnutie má „autoritu“ tým, že je vykonávané priamo doménovou autoritou, no nemá kvalitu záväzného rozhodnutia, pokiaľ nie je modifikovaná legislatíva.
- Výhody ADR
 - menšia formálnosť, rýchlosť
 - väčšia flexibilita (iba elektronické doručovanie, vlastná úprava konania)
 - nižšie náklady, a teda aj všeobecne lepšia dostupnosť
 - neviazanosť na vnútroštátne právo.

Postup alternatívneho riešenia sporu sa používa aj pri vrcholovej doméne .EU, ktorý je však priamo upravený Nariadením Európskej komisie 874/2004 a teda mu zvyšuje „právnú silu“. Konania ADR realizuje nezávislý Český arbitrážny súd so sídlom v Prahe, ktorý bol vybraný združením EURid. Český arbitrážny súd poskytuje svoje služby vo všetkých úradných jazykoch EÚ. Jeho rozhodnutia sú právne záväzné, ak sa strana, ktorá prehrala, nerozhodne podať odvolanie na štandardný súd.

Podľa P. Krauspeho by mohla obdobný rozhodcovský orgán inicializovať Komisia výberom realizátora spomedzi čo možno najširšieho počtu uchádzačov. Financoval by sa sám prostredníctvom poplatkov za podanie žalobného návrhu na ADR. V prípade online rozhodovania nepredpokladá veľkú administratívnu náročnosť, pričom by to bolo na konkrétnom realizátorovi, ako sa s touto požiadavkou vyrovná.

P. Bíro upozornil, že bude potrebné stanoviť podmienky a vykonávať nad prevádzkovateľom nejakú formu dohľadu, na čo J. Ondriš reagoval, že komisia stanoví podmienky, zadá kritériá, na základe ktorých vyberie prevádzkovateľa z uchádzačov, s ktorým SK-NIC uzavrie zmluvu. Podľa M. Strečanského by systém mal byť čo najviac automatizovaný. J. Gallo poznamenal, že by možno bolo zmysluplné, aby komponent ADR by bol súčasťou registračného systému SK-NIC. Aj podľa P. Bíra je dôležité, kde bude umiestnený systém, pretože v prípade ak niekto nebude spĺňať požiadavky a rozviažeme s ním zmluvu, hrozí nebezpečenstvo, že odíde aj so systémom. J. Galla bližšie zaujímal spôsob financovania, kde aj p. Bíro poukázal na fakt, že s ohľadom na nezávislosť bude vhodné mať systém nespravovaný prevádzkovateľom a mal by existovať nejaký administratívny sekretariát, čo si bude vyžadovať finančné zdroje, ich zdroj je však potrebné určiť. Podľa M. Strečanského by systém rozhodovania nemusel byť závislý od systému SK-NIC, dôležité však je, aby nám ostala databáza žalôb a rozhodnutí, čo by sa malo jednoznačne špecifikovať v podmienkach výberu.

M. Hrabovec informoval, že sa s ním skontaktovalo už niekoľko zainteresovaných organizácií, ktoré prezentovali svoj záujem stať sa orgánom s kompetenciou riešiť spory.

Podľa J. Ondriša sú v súčasnosti takmer všetky vedené spory vyriešiteľné prostredníctvom ADR, pri takýchto triviálnych rozhodovaniach nemá zmysel uvažovať o rozhodcovskom súde, ak SK-NIC na základe ADR môže previesť doménu na oprávneného. Ten, kto chce vymáhať škody, na to môže použiť všeobecné súdy. Skonštatoval aj, že ak je toto cesta, ktorú moderne uvažujúce štáty používajú, tak by aj SR malo ísť tým istým smerom.

J. Ondriš v tejto súvislosti upozornil, že ministerstvo spravodlivosti chystá zmenu zákona o rozhodcovskom konaní, ktorý bude prísnejšie stanovovať podmienky pre rozhodcovské konanie.

P. Bíro tiež považuje ADR za správnu cestu, musí sa to však formálne doriešiť, pričom bude potrebné mať k dispozícii argumenty resp. analýzu, ktorá ukáže, že toto riešenie je naozaj to najvhodnejšie. S cieľom zabezpečiť dostatočné právne zaradenie ADR by bolo potrebné zosúladiť postup aj so zástupcami Ministerstva spravodlivosti SR, ktorí pripravujú novelu zákona o rozhodcovskom konaní. M. Lukáč uviedol, že ak bude v zákone o rozhodcovskom konaní upravené aj ADR, bude to vhodné aj pre sudcov všeobecných súdov, ktorí sa zatiaľ v problematike doménových sporov orientujú iba veľmi nedostatočne a preto je v ich záujme presunúť rozhodovanie v týchto veciach na rozhodcovský orgán.

Na záver prebehlo hlasovanie, ktorým prítomní jednomyseľne schválili zmenu spôsobu riešenia doménových sporov z rozhodcovského súdu na ADR.

2.2 Územný princíp

Ďalšou oblasťou, ktorá doposiaľ nebola uzavretá, je tzv. „územný princíp“. Hoci podľa predbežného návrhu Pravidiel sa pre držiteľov domén územný princíp zrušil a pre registrátorov obmedzil na základe existencie sídla alebo miesta podnikania v niektorom členskom štáte EÚ, podľa slov P. Krauspeho je žiaduca istá forma obmedzenia, a to najmä z dôvodu presunu dôležitých kompetencií od ccTLD manažéra k registrátorom. Navrhol preto, aby na základe vzoru niektorých iných štátov mal každý registrátor povinne adresu doručovania na území Slovenskej republiky, a aby bol ako komunikačný jazyk medzi ccTLD správcom a registrátormi ustanovený slovenský jazyk.

Podľa slov M. Hrabovca to takto funguje v mnohých krajinách EÚ, pričom je to zároveň zásadná požiadavka registrátorov domén, ktorých M. Hrabovec reprezentuje. Okrem prípadných obchodných záujmov sa významne jedná aj o bezpečnostné hľadisko, pretože je potrebné mať zaistenú účinnú komunikáciu s registrátormi.

Podľa M. Strečanského nie je komunikačný jazyk potrebné upravovať v Pravidlách, keďže by to malo byť samozrejmé, avšak P. Bíro vysvetlil, že z hľadiska jasných vzťahov a zabránenia prípadných zbytočných budúcich sporov je dobré, aby to v Pravidlách bolo explicitne uvedené.

M. Csaplár uviedol, že tieto požiadavky sú podľa neho minimálne a legitímne, preto nemá námietky k ich zapracovaniu do Pravidiel.

Komisia záverom tohto bodu schválila konsenzom všetkých členov doplnenie návrhu Pravidiel o povinnosť registrátora mať adresu doručovania na území Slovenskej republiky, a tiež o povinnosť slovenčiny ako komunikačného jazyka medzi ccTLD správcom a registrátormi.

2.3 Ostatné témy

M. Hrabovec upozornil, že stále pretrvávajú aj otázky registrátorov na ceny domén a zľavy v prípade viacročných registrácií, návrhy sa týkajú aj zvýšenia minimálnej vinkulácie kreditu (napr. z 10 na 100 ročných poplatkov za doménu). Tieto otázky bude potrebné registrátorom i internetovej komunite vysvetliť.

Podľa P. Bíra bude potrebné vypracovať akúsi „dôvodovú správu“ k Pravidlám, kde si záujemcovia budú môcť sami nájsť zdôvodnenia jednotlivých ustanovení Pravidiel.

P. Krauspe súhlasil, že otázky, ktoré nastolil M. Hrabovec, sú legitímne, problémov na riešenie je však omnoho viac (napr. dedenie domén, záložné právo, exekúcie, pozícia domén v konkurze a pod.). P. Krauspe uviedol, že Komisia by sa nimi mala zaoberať po implementácii týchto Pravidiel.

Ďalšou témou, ktorú podľa M. Hrabovca Komisia bude musieť v najbližšom období riešiť, je otázka rozhrania, pomocou ktorého budú registrátori pristupovať k registračnému systému, teda či bude SK-NIC vytvárať aj webové rozhranie alebo budú registrátori používať iba aplikačné rozhranie (API). Táto otázka bude podľa P. Krauspeho riešená v rámci materiálu „Pravidlá technickej komunikácie“, ktoré sa budú vytvárať počas tvorby nového informačného systému.

Keďže žiadne ďalšie pripomienky zo strany členov Komisie neboli, Komisia schválila návrh Pravidiel v aktuálnom rozsahu konsenzom všetkých členov.

2.4 Postup pri schvaľovaní a implementácii Pravidiel

Keďže Komisia schválila návrh Pravidiel, ktorý bude onedlho zverejnený na pripomienkovanie internetovou komunitou, SK-NIC podľa informácie P. Krauspeho pripraví internetové fórum, na ktoré umiestni tento návrh spolu s dôvodovou správou. Zájemcovia z komunity budú mať následne prostredníctvom tohto fóra možnosť návrh pripomienkovať. Predpoklad je, že nové pravidlá by mohli byť platné ku koncu roka 2012, účinnosť by mali nadobudnúť po implementácii nového informačného systému. Dovtedy budú mať informatívny charakter.

P. Bíro pripomenul, že je dôležité dopracovať aj ostatné dokumenty, najmä pravidlá pre rozhodovanie sporov sú dôležité pre vstup do rokovania so zástupcami Ministerstva spravodlivosti SR.

K bodu 3:

P. Bíro prítomných informoval, že v slovenskom prostredí sa objavila doména .SR, ktorá má vzhľadom na svoju podobnosť so skratkou názvu štátu vysokú pravdepodobnosť byť využívaná ako alternatíva. V skutočnosti je to národná doména juhoamerického štátu Surinam. Podľa J. Ondriša v tom SK-NIC nevidí problém, nepredpokladá veľký záujem, najmä kvôli vysokému poplatku (69 eur bez DPH ročne).

P. Bíro ďalej prítomných informoval, že v rámci EÚ sa jej predstavitelia v stále sa zvyšujúcej miere venujú otázkam správy internetu a súvisiacim záležitostiam. Keďže sa blíži predsedníctvo SR v EÚ (2016), bolo by vhodné, aby sa aj slovenské úrady viac touto problematikou zaoberali. Takúto tendenciu vyslovili aj predstavitelia stáleho zastúpenia SR v Bruseli. P. Bíro informoval, že MF SR sa priebežne zaoberá žiadosťami o stanoviská a stanovovanie pozícií, avšak sekcia informatizácie spoločnosti nemá pridelené dostatočné kapacity na riešenie všetkých tém a ani to nie je jej cieľom, pretože do procesu by mala byť zahrnutá internetová komunita. Možností riešenia je niekoľko, od lokálneho fóra podľa vzoru celosvetového IGF, cez rozšírené využitie Komisie ako mediátora, prípadne nejaká kombinácia (napr. verejné zasadnutie Komisie). Podstatné je získať názory lokálnej komunity k témam, ktoré sa riešia na globálnej úrovni.

Podľa J. Ondriša sa SK-NIC k tejto problematike jednoznačne hlási a chce prispieť k jej riešeniu, pričom by sa to mohlo financovať napr. z finančných prostriedkov v záujme internetovej komunity. Je mu sympatická možnosť, aby túto úlohu plnila Komisia, ak jej bude daná takáto dôvera.

M. Hrabovec v tejto súvislosti poznamenal, že pri ITASE vznikla nová komisia pre eCommerce, ktorú vedie Ondrej Sočuvka (policy manager Google SK), takže časť agendy by bolo užitočné koordinovať aj s členmi tejto komisie.

M. Strečanský uviedol, že ak sa má Komisia venovať celej oblasti správy internetu aj z globálneho pohľadu, mala by vzniknúť plnohodnotná pracovná pozícia sekretára, ktorý by problematiku sledoval a pripravoval podklady pre rozhodovanie Komisie v jednotlivých oblastiach, a to najmä v čase predsedníctva SR v EÚ. Problematika správy internetu sa netýka len správy domén, ale je to omnoho širší záber. Takisto by bolo vhodné vytvoriť internetový portál, na ktorom sa informácie ohľadom správy internetu budú sústreďovať a diskutovať.

M. Hrabovec súhlasil, že by sa Komisia mala tejto problematike venovať vo zvýšenej miere, súvisí s tým napr. aj v súčasnosti pripravovaná európska legislatíva dotýkajúca sa zodpovednosti za obsah publikovaný na internete s dopadmi na prevádzkovateľov webových sídiel resp. až majiteľov domén.

Podľa M. Csaplára je o túto problematiku záujem aj v rámci IAB Slovakia. Ich partnerom je IAB Europe, ktorého poslaním je podporovať a profesionalizovať digitálny priemysel v Európe, pričom ponúka svoje kapacity v rámci Slovenska i Bruselu. IAB Europe si zriadil osobitnú komisiu, ktorá sa venuje iba európskej legislatíve a ak takéto niečo vznikne na Slovensku, bude to veľké plus. Takisto súhlasil s názorom, že by mal existovať nejaký „štábný dôstojník“, ktorý by tieto témy sledoval a spracovával.

J. Ondriš navrhol, aby P. Bíro vypracoval záber, teda súbor organizácií, pracovných skupín a tém, ktoré jednotlivé skupiny riešia, na základe ktorého sa bude môcť vytvoriť rámec toho, čo je potrebné sledovať a riešiť.

J. Gallo si nebol istý či v prípade potreby vytvárania konsolidovaných stanovísk k jednotlivým témam bude stačiť distribuovať otázky medzi zainteresovanú skupinu ľudí, ale aj napriek tomu považoval za nutné, aby ich niekto spracovával.

Komisia sa k tejto téme ešte vráti.

P. Krauspe informoval, že darcovský portál ĽudiaĽuďom.sk bude na jeseň 2012 spúšťať úplnú novinku -charitatívne e-aukcie. Charitatívnu e-aukciu budú môcť organizovať jednak príjemcovia, ktorí majú uverejnenú výzvu na portáli alebo darcovia, ktorí sa rozhodnú takto niekomu pomôcť. Do takejto e-aukcie dajú tovar alebo službu, ktorú získa dražiteľ s najvyššou ponukou. Výťažok z e-aukcie pôjde na konkrétnu výzvu na ĽudiaĽuďom.sk, ktorú určí dražobník, teda organizátor e-aukcie. Charitatívne e-aukcie sú predovšetkým spôsobom, ako podporiť ľudí v núdzi alebo dobré projekty uverejnené na portáli ĽudiaĽuďom.sk. Je tam priestor pre firmy, obchodníkov, poskytovateľov služieb ale aj subjekty z oblasti športu či kultúry, ktoré takýmto originálnym spôsobom môžu nielen niekomu pomôcť, ale aj zviditeľniť svoju značku či produkt.

Centrum pre filantropiu na Slovensku ďalej spúšťa projekt Reštart Slovensko podľa vzoru americkej organizácie Techsoup Global. J. Ondriš informoval, že centrum má záujem o príspevok z finančných prostriedkov v záujme internetovej komunity. Reštart ponúka tým, ktorí sa chcú angažovať v prospech občianskej spoločnosti príležitosť spojiť sa s IT komunitou a spoločne pretaviť svoje nápady do funkčných webových, mobilných alebo tabletových riešení. Aplikácie pre web, smartfóny alebo tablety by mali slúžiť verejnosti a mali by byť založené na open-sourcovom softvéri. Tvorcovia predpokladajú účasť sociálnych inovátorov, aktívnych občanov, mimovládnych organizácií, ale aj startupistov, programátorov, vývojárov, dizajnérov či študentov.

P. Bíro v tejto súvislosti poznamenal, že by bolo vhodné čo najskôr schváliť pravidlá t.j. grantové schémy pre podporu internetovej komunity, aby sa mohli projekty tohto typu podporovať. V tejto súvislosti spomenul obdobný projekt kickstarter.com, čo je zahraničná platforma určená na financovanie kreatívnych projektov z oblasti filmov, hier, hudby, umenia, dizajnu, technológie a pod. Kickstarter je platforma plná ambiciózných, inovatívnych a nápaditých projektov, ktoré boli uvedené do života prostredníctvom priamej podpory ostatných a je podľa neho príkladom výborného projektu na podporu internetu.

Závery:

- 1. Úloha 3b-4b/2012 (aktualizovaná):** Zaslať podklady ku grantovej schéme pre projekty na podporu internetovej komunity. Komisia bude k tejto téme zasadať približne koncom októbra 2012.
T: 10. 10. 2012
Z: P. Krauspe
- 2. Úloha 7/2012:** Zpracovať zmenu spôsobu riešenia doménových sporov na ADR do návrhu Pravidiel.
T: 30. 9. 2012
Z: P. Krauspe
- 3. Úloha 8/2012:** Vypracovať podrobné Pravidlá rozhodovania sporov pre doménu .SK.
T: 31. 10. 2012
Z: P. Krauspe
- 4. Úloha 9/2012:** Upraviť návrh Pravidiel tak, aby bol každý registrátor povinný mať adresu doručovania na území Slovenskej republiky a aby bol komunikačný jazyk medzi ccTLD správcom a registrátormi slovenský jazyk.
T: 30. 9. 2012
Z: P. Krauspe
- 5. Úloha 10/2012:** Vypracovať dôvodovú správu k Pravidlám, kde si záujemcovia budú môcť nájsť zdôvodnenia jednotlivých ustanovení Pravidiel.
T: 31. 10. 2012
Z: P. Krauspe
- 6. Úloha 11/2012:** Vypracovať stručné podklady o témach a pozičných miestach zastúpení ohľadom správy internetu pre ďalšiu diskusiu Komisie.
T: 15.10.2012
Z: P. Bíro

Zapísal: Patrik Krauspe

Schválil: Ján Hochmann